

Förordning med instruktion för Folkhälsomyndigheten;

SFS 2013:1020

Utkom från trycket
den 13 december 2013

utfärdad den 5 december 2013.

Regeringen föreskriver följande.

Uppgifter

Allmänna uppgifter

1 § Folkhälsomyndigheten ska verka för god folkhälsa, utvärdera effekterna av metoder och strategier på folkhälsoområdet, följa hälsoläget i befolkningen och faktorer som påverkar detta samt genom kunskapsuppbyggnad och kunskaps spridning främja hälsa och förebygga sjukdomar och skador. Verksamheten ska stå på vetenskaplig grund.

Särskild vikt ska fästas vid de grupper som löper störst risk att drabbas av ohälsa.

2 § Myndigheten ska

1. ansvara för uppföljning av befolkningens hälsa och för sektorsövergripande uppföljning av utvecklingen av folkhälsans bestämningsfaktorer med utgångspunkt i folkhälsopolitikens målområden samt utvärdera insatser och metoder inom folkhälsoarbetet,

2. svara för kunskapsuppbyggnad inom sitt ansvarsområde,

3. förse regeringen och statliga myndigheter med kunskaps- och beslutsunderlag inom sitt ansvarsområde,

4. identifiera, analysera och förmedla för ansvarsområdet relevant kunskap till berörda i kommuner, landsting och andra berörda samhällssektorer,

5. bidra till ett effektivt smittskydd i landet genom sjukdomsövervakning, beredskap, diagnostik och kunskapsstöd, och

6. medverka till minskad negativ miljöpåverkan på människors hälsa.

Särskilda uppgifter

3 § Myndigheten ska särskilt

1. analysera utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningsfaktorer och hur bestämningsfaktorerna fördelas efter kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning och ålder,

2. följa och analysera beteende- och omvärldsförändringar av betydelse för smittskyddet och hur sådana förändringar påverkar förutsättningarna för smittskyddet i landet,

3. verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling samt i detta arbete särskilt följa upp, utvärdera och sprida kunskap om hur människors hälsa påverkas av miljön,

4. framställa statistik inom folkhälsoområdet och främja tillgång till sådan statistik,

5. bidra till utvecklingen av både hälsoekonomisk metodik inom folkhälsoområdet och metoder för att beakta folkhälsoaspekter i konsekvensbedömningar och uppföljningar,

6. följa och analysera utvecklingen av smittsamma sjukdomar och skyddet mot dessa nationellt och internationellt, analysera konsekvenserna av denna utveckling för samhället och den enskilde samt utvärdera effekterna av vaccinationer och andra smittskyddsåtgärder inom hälso- och sjukvården och andra berörda samhällssektorer,

7. ansvara för den samordnade uppföljningen inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet,

8. svara för stöd till kvalitets- och metodutveckling vid laboratorier som bedriver diagnostik av betydelse för landets smittskydd,

9. verka för att möjligheten att effektivt använda antibiotika hos människor och djur bevaras genom att samla in, analysera och aktivt förmedla kunskap i frågor som rör antibiotikaresistens samt främja insatser på lokal och regional nivå i frågor som rör rationell antibiotikaanvändning och antibiotikaresistens,

10. verka för en minskad smittspridning genom att samla in, analysera och aktivt förmedla kunskap i frågor som rör annan antimikrobiell resistens än antibiotikaresistens samt i frågor som rör vårdrelaterade infektioner och vårdhygien,

11. verka för att forskrivare, övriga berörda yrkesgrupper och allmänheten tillämpar de kunskaper som finns om antibiotikaresistens och annan antimikrobiell resistens,

12. verka för att begränsa spridningen och konsekvenserna för samhället och för enskilda av hiv/aids samt verka för att skapa öppenhet om hiv/aids och motverka stigmatisering och diskriminering av personer som lever med hivinfektion, bland annat genom att främja utvecklingsinsatser och långsiktigt förebyggande arbete,

13. bevaka och utreda behovet av narkotikaklassificering av sådana varor som inte utgör läkemedel samt bevaka och utreda behovet av kontroll av varor enligt lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor, och

14. vara samordnande myndighet för det friluftslivsmål för god folkhälsa som regeringen har fastställt samt verka för att detta mål nås genom att sammanställa och sprida evidensbaserade kunskaper om insatser som skapar förutsättningar för friluftsliv och främjar hälsa till kommuner, landsting och andra berörda samhällssektorer.

Uppdrags- och forskningsverksamhet

4 § Myndigheten får

1. utöver vad som följer av 10 § och 12 § 2 och om verksamheten i övrigt medger det utföra uppdrag inom eller utom landet,

2. i samarbete med laboratorier utföra diagnostiska undersökningar av prover avseende smittsamma sjukdomar som även kan utföras av andra laborato-

rier (rutindiagnostik), om undersökningarna är nödvändiga för myndighetens kompetensförsörjning, och

SFS 2013:1020

3. bedriva den forskning som är nödvändig för att myndighetens uppdrag på smittskyddsområdet ska kunna fullgöras.

Regelgivning, tillståndsgivning och tillsyn

5 § Myndigheten ansvarar för föreskrifter i enlighet med vad som anges i lag och förordning samt för allmänna råd inom sitt ansvarsområde.

6 § Myndigheten ansvarar för tillståndsgivning, tillsyn och tillsynsvägledning i enlighet med vad som anges i lag och förordning.

Myndigheten ska upprätta en årlig plan för den tillsyn som myndigheten avser att genomföra under året (tillsynsplan).

7 § Myndigheten ska svara för tillsynsvägledning i frågor som gäller hälso-skydd enligt 2, 5, 6 och 9 kap. miljöbalken och tillhandahålla underlag för tillämpningen av 3 och 4 kap. miljöbalken och plan- och bygglagen (2010:900).

Beredskap

8 § Myndigheten ska inom sitt ansvarsområde ta initiativ till åtgärder som skyddar befolkningen mot smittsamma sjukdomar och andra allvarliga hälsohot i kris och under höjd beredskap.

9 § Föreskrifter om myndighetens medverkan i totalförsvaret och i krisberedskap finns i förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

10 § Myndigheten ska

1. bistå myndigheter, landsting, kommuner och organisationer med expertstöd vid konstaterade eller misstänkta utbrott av allvarliga smittsamma sjukdomar och vid analys av risker och behov av förebyggande åtgärder när det gäller sådana utbrott, och

2. upprätthålla den laboratorieberedskap som behövs och tillhandahålla mikrobiologiska laboratorieundersökningar som är av unik natur eller som av andra skäl inte utförs av andra laboratorier.

11 § Myndigheten får bistå med expertstöd vid katastrofer eller allvarliga utbrott av smittsamma sjukdomar i andra länder och stödja svenska civila och militära internationella krishanteringsinsatser.

Myndigheten får besluta om internationella insatser enligt första stycket endast under förutsättning att insatserna finansieras av någon annan än myndigheten.

Myndigheten ska före beslut om internationella insatser enligt första stycket samråda med Regeringskansliet (Socialdepartementet) och Socialstyrelsen om de åtgärder som myndigheten avser att vidta. Vid insatser som rör bistånd ska myndigheten dessutom samråda med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

12 § Myndigheten ska

1. tillhandahålla ett säkerhetslaboratorium som uppfyller kriterierna för högsta skyddsnivå enligt föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker som Arbetsmiljöverket har meddelat med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166),

2. upprätthålla diagnostisk beredskap, inklusive jourverksamhet, och utföra mikrobiologiska laboratorieundersökningar av sådana högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa,

3. bedriva omvärldsbevakning av högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa, och

4. upprätthålla förmågan att stödja andra myndigheter med kompetens inom biosäkerhet.

Uppgifter i EU-arbete och annat internationellt samarbete

13 § Myndigheten ska följa och aktivt medverka i folkhälsoarbetet inom Europeiska unionen (EU) och internationellt. Innan myndigheten deltar i detta arbete ska myndigheten underrätta regeringen om saken och avvakta dess instruktioner.

14 § Myndigheten ska

1. samordna och lämna underlag till regeringen inför återkommande rapportering till EU och Världshälsoorganisationen (WHO) om frågor som gäller alkohol och tobak samt till FN:s kontor mot narkotika och brottslighet (UNODC) om frågor som gäller narkotika,

2. samordna uppföljningen av Sveriges åtaganden enligt FN:s generalför-samlings resolution S-26/2 angående hiv/aids antagen den 2 augusti 2001,

3. svara för Sveriges åtaganden att följa förekomsten av poliovirus hos människor och i miljön samt att avlägsna poliovirus från laboratorier inom ramen för WHO:s arbete med polioutrotning, och

4. i enlighet med WHO:s anvisningar ta fram och lämna underlag till regeringen inför rapportering till WHO om förekomsten av sjukdomarna röda hund och mässling i landet.

15 § Myndigheten ska

1. inom sitt ansvarsområde fullgöra de uppgifter som följer av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU av den 22 oktober 2013 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG, och

2. fullgöra de uppgifter som ska utföras av ett erkänt behörigt organ enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 851/2004 av den 21 april 2004 om inrättande av ett europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar.

16 § Myndigheten ska vara nationell enhet (s.k. focal point) för Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN), för EU:s hälsoprogram samt för icke smittsamma sjukdomar (NCD) och miljö och hälsa (EH) inom WHO.

17 § Myndigheten ska inom ramen för den egna verksamheten och i samarbete med andra aktörer arbeta för att bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling.

Nationell rapportering

18 § Myndigheten ska regelbundet förse regeringen med en folkhälsopolitisk rapport samt årligen en rapport om utvecklingen av folkhälsan och dess bestämningsfaktorer.

19 § Myndigheten ska i fråga om sitt miljöarbete enligt 3 § 3 rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs.

Samverkan

20 § Myndighetens arbete med kunskapsspridning ska planeras och genomföras i samverkan med andra berörda myndigheter så att den statliga styrningen av vård- och omsorgsområdet och informationen till allmänheten är samordnad.

Myndigheten ska i smittskyddsfrågor bistå Socialstyrelsen med de kunskaps- och beslutsunderlag som Socialstyrelsen behöver för att fullgöra sina uppgifter. Dessa kunskaps- och beslutsunderlag ska tas fram i samråd med Socialstyrelsen.

Myndigheten ska i sin roll som samordnande myndighet för det friluftslivsmål för god folkhälsa som regeringen har fastställt samverka med berörda myndigheter vid genomförande och uppföljning av friluftslivsmålen.

Ledning

21 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

22 § Vid myndigheten ska det finnas ett insynsråd som består av högst tio ledamöter.

Anställning

23 § Generaldirektören är myndighetschef.

Personalansvarsnämnd

24 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av viss förordning

25 § Personalföreträdarförordningen (1987:1101) ska tillämpas på myndigheten.

Avgifter

26 § Myndigheten ska ta ut avgifter för

1. diagnostiska undersökningar som avses i 4 § 2, 10 § 2 och 12 § 2,
2. uppdragsverksamhet som avses i 4 § 1, och
3. internationella insatser som avses i 11 §.

Myndigheten får meddela föreskrifter om avgifternas storlek och disponera intäkterna i verksamheten.

Överklagande

27 § Folkhälsomyndighetens beslut i ärenden om fördelning av statsbidrag, bidrag eller annat ekonomiskt stöd får inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2014 då förordningen (2009:267) med instruktion för Statens folkhälsoinstitut och förordningen (2010:604) med instruktion för Smittskyddsinstitutet ska upphöra att gälla.

På regeringens vägnar

GÖRAN HÄGGLUND

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)